

Agaghiyên li dor

MAMMOGRAPHIE- SCREENING

Bernameya li dor têderxistina
berwext ya penceşêra singê li nik jinên
di navbera 50 û 69î de

MAMMOGRAPHIE
SCREENING
PROGRAMM

Gemeinsamer
Bundesausschuss

ÇIMA BO MIN MAMMOGRAPHIE TÊTE PÊŞKÊŞKIRIN?

Eger temenê we di navbera 50 û 69 salî de be, mafê we her du salan bi pişkinîna – Mammographie bo têderxistina berwext ya penceşêra singê bikî. Bihayê vê pişkinînê wê sîgorta nexweşiyê bide. Eger tu pirîvat sîgortekirî bî, bi sîgorta xwe re li ser hilgirtina buhayê pişkinînê zelal bike.

Navê vê pişkinînê Mammographie-Screening e. Wateya Screening jî ew e, hemî mirov di temenekî de, hindêk pişkinînên destnîşankirî bo wan têtê pêşkêşkirin. Di dema Mammo- graphie de wêneyê tîjkî bo singê têtê girtin. Ji bo ku qalîteyê baş ya Têderxistina berwext bête gerentîkirin, lewra li saziyên pispor têtê xwestinê, ku ew jî girêdayî bi bernameya elmanî ji bo Mammographie-Screening be.

Armanc ew e, Penceşêra singê berwext bête têderxistin, daku bikaribin çareseriyê baştir bikin û rêjeya saxlemîbûnê bêhtir bibe. Mixabin ev pişkinîna têderxistina berwext nerênîyên wê jî hene: bo nimûne, dikare bibe sedema hin çareseriyên nepêdivî.

PENCEŞÊRA SINGÊ ÇI YE?

Penceşêra singê dikare çêbibe, dema şan bi şêweyekî nexweşiyane û dest pê bikin bêkontrolkirin bêne guhertin. Şanên penceşêrê dikarin xwe bavêjin tevnan û cihên xwe çêbikin û , girêkên penceşêrî „Metastasen“ peyda bibin.

Penceşêra singê bêhtir ji hemî rengên penceşêran gelek şêwe ye. Zorbeyî caran penceşêra singê çareser dibe, bi xwe xwe çêdike û ew girêk çênabin. Lê dikare zû ji mezin bibe û li hemî laşî berbelav bibe.

Ya giring tu bizanibî: ku Mammographie nikare rê li ber çêbûna penceşêra singe bigire.

Eger tu, di bernameya Mammographie-Screening bixwazî, an jî nexwazî hevpişkiyê bikî, ew birayara te ye. Ev berhevok dixwaze bibe alîkar bo we.

Beriya pişkinînê mafê we yê kesayetî heye, hun xwe ronî bikin li nik bijîşkekî/ê, li ser çawaniya pişkinîniya bernameya-Mammographie. Ji bo wê divê civan bête danîn. Navnîşan li ser nameya vexwendina bo pişkinînê heye. Normal, di dema pişkinîna Mammographie de, bijîşk amade nabin.

WÊ ÇI BIQEWIME, EGER EZ BEŞDAR NEBIM?

Eger hun nexwazin vê pişkinînê bikin, hun ê piştî du salên din, dubare bihêne vexwendinê – Eger hun êdî wê vexwendinê nepejirînin, ew tiştek din e. Tu kartêkirin li we nake ji hêla sîgorta we ya nexweşiyê: Di rewşekê de jî, ku hat û penceşêra singê bi we re peyda bû, wê sîgorta nexweşiyê xerciya dermankirinê bi xwe bigire.

RÊJEYA PENCEŞÊRÊ ÇEND E?

Hizir bikin, ku wê 1000 jin, bo têderxistina berwext bihêne vexwendin. Ji wan jinan, yê di hundurê 10 salên bihên de, wê 35 jin bi penceşêra singê bikevin. Rêjeya ku ji wê hijmarê, ku dikarin saxlem bibin do ser siyan e 2/3.

Metirsiya Penceşêra singê bi fekterên kesayetî ve berband in. Bi mezinbûna temenî re, rêjeya metirsiyê hêdî hêdî zêdetir dibe. Rêjeyeke mezin ji jinan xeman ji wê hindê dibin, ku kartêkirineke xerab li malbatê bibe. Eger dê an jî xwişka jinê bi penceşêrê be, metirsiya pêktinê bilindtir dibe. Eger xizmeke nenêzik pê nexweş be, beramber rêjeya metirsiyê kêmtir e.

Foto: PantherMedia / Monkeybusinessimages

DI DEMA KIŞANDINA MAMMOGRAPHIE DE, ÇI DIBE?

Tête dîtin, ku wê pişkinin di iyadeyekê an jî klînîkekê de li navçeya we bibe, carnan jî di hin erebeyên taybet bo wê mebestê hatine durustkirin tête kirinê. Ji wan saziyan re tête gotin „Yekîniya-Screening“.

Ev pişkinin ji hêla cihgireke radiyolog ve tête serpereştîkirinê. Ne her car bijîşk li wir amade dibe.

Ew cihgira radiyolog ji cih û hêlên cuda, ji her singekê du wêneyên tîjkî digire. Ji ber wê jî sing dikeve nav du parçeyan de û tête şidandin. Ev dikare nexweş be jî. Çendî sing pehin bibe, hewqas tîjk kêmbin û girtina wêneyê tîjkî baştir dibe.

Encama wêneyên- Mammographie di rojên piştgirtinê de tête nirixandin. 2 bijîşk her yek li halê xwe, wan wêneyan dinirxînin û li guherîna di şeweyê normal yê singê de pişkininê dikin.

Eger hat tişteki nenormal hate dîtin, wê şewira xwe bi hinek pisporên di wan warên din de bikin.

Di rewşa normal de, piştî wênegirtinê bi 7 rojên karî nameyek di gel encamên pişkininê bo we tête hinartin. Rêjeya herî bilind ji jinan encama, ku tişteki li wan nîne werdigirin.

Giring e: Eger hat û tişteki nenormal hate dîtin jî, nayê wê wateyê ku ewa hatî dîtin penceşêr e.

DI PEY DÎTINA TIŞTEKÎ NENORMAL DIVÊT ÇAWA BERDEWAM BIBE?

Tenê li gorana wêneyên tîjkî jî pispor nikarin têderxin û biryarekê werbigirin, aya ew girêk xerab e- an jî bêmetirsî ye. Ji ber wê jî, tiştê hatî dîtin û guman lê heya hîn bête dan bo pişkininê.

Ji bo wê bijîşka/ê berpirsiyar careke din wê jinê vedixwîne. Di cara bihê de, sing bi ultraşal, wate bi komputerê an jî bi wêneyê tîjkê tête pişkinin. Gelek caran gumana ku penceşêr heye, nedurust derdikeve.

Eger nemumkin be, tête pêşniyarkirin, ku hinek ji tevna şanên singê bête stendin. Ev piştî benca xwecihî dibe, ku bi derziyê kunekê bikin. Ev tevne wê ji aliyê bijîşkê, an jî bijîşka pispor ve, têkeve bin Mikroskopê û bête nirixandin.

Di dawiyê de, gelek bijîşk şewirê bi hev, li ser encama vê pişkininê dikin. Encama wê şewirê di dema normal de, di hundurê du heftiyên de, radestî wê jinê tête kirinê.

MAMMOGRAPHIE-SCREENING BI HIJMARAN: BENEWARÊ ÇI ENCAMÊ NE?

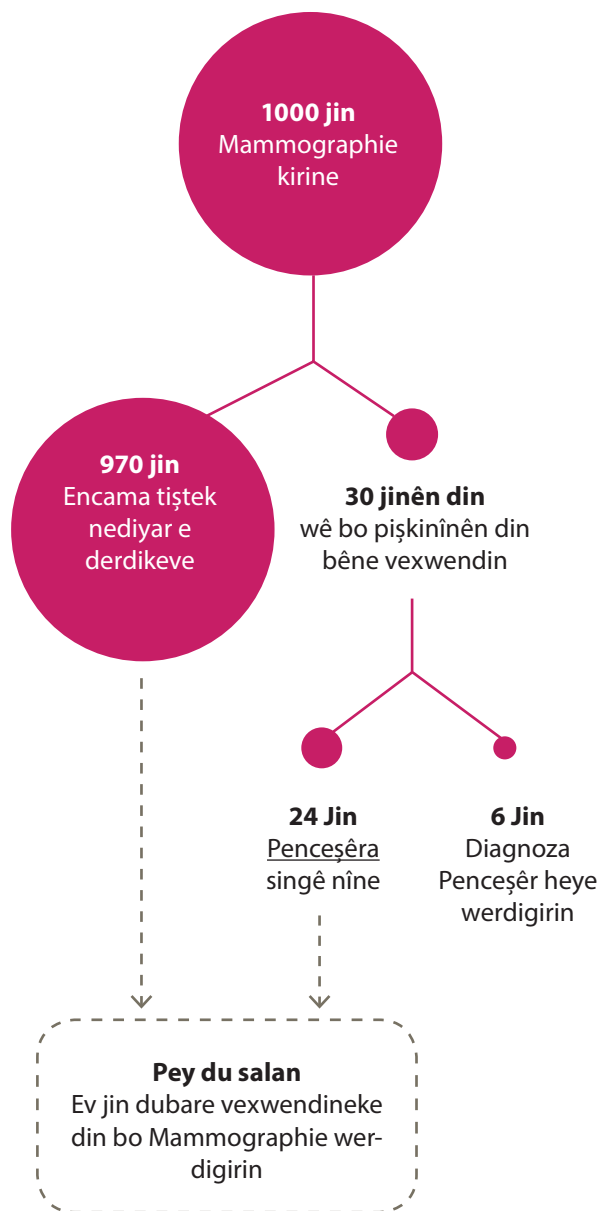
Eger bo nimûne 1000 jin bin, yê di heftiya bihê de, beşdarî pişkinîna Mammographie bibin. Êdî hemen li gor vê rêjeyê wê encama wê pişkinîne be:

- Dora **970 ji 1000** jinî piştî pişkinîne wê encama **tiştêk diyar nîne werbigirin**.
- Dora **30 ji 1000** jinî wê encama tiştêk hatiye dîtin û civanekî ji bo pişkinînen din werbigirin.
- **24 ji wan 30 jinan** yê tiştêk bi wan re hatî dîtin, guman heye ku encam şaş derbikevin.
- Ji wan **6 jin** rast derdikeve, ku pişkinînen rast e.

Ev tê vê wateyê: dora 6 ji 1000 jinî diyagnoza wan rast derdikeve, ku penceşêra singê bi wan re heye. Ew jin êdî wê civanekî ji bijîşkê an jî bijîşkî yê yekîniya-Mammographie-Screening werbigire, daku li ser hingavên pêdivî bête axaftinê.

Ev encama hijmarê pişkinînan. Ji bo bernameya-têderxistina berwext, jin dikare deh caran pişikdarî di Mammographie de bike. Di yek ji wan pişkinînan de, dikare guman di hebûna tiştêkî de peyda bibe.

ÇI DIBE; EGER 1000 JIN PIŞIKDARIYA PIŞKINÎNÊ BIKIN?

WÊ ÇI BIBE, EGER PENCEŞÊRA SINGÊ HATE TEQEZKIRINÊ?

Diagnosa-penceşêra singê, di destpêkê de metirsîdar e. rêjeya saxlemiya bi dermanbûnê gelekî baş diyar dibe. Bi wê hindê ve girêdayî ye, ka penceşêr çendî xwe berbelav kiriye.

Hijmara mezin ji jinan, bo wan emeliyat têtê pêşniyarkirin. Li vir, wê girêk û tevna li dora wê xerabe bûyî bête jêkirin, an jî hemî sing. Imkana dermankirinên din jî hene weke bi tîjkan, dana hermonan û terapiya bi kîmawî. Li gor diagnoza heye şeweyê çareserkirinê têtê destnîşankirinê.

- Li nik **5 ji 6 jinan** yên diagnoza wan penceşêra-singê ye, **girêka xerab** li ba wan peyda dibe. Eger neyête çareserkirin, bêhtirê caran xwe di laşî de belav dike.
- Ji rêjeya **yek ji 6 jinan** yên destnîşan dibin, ku penceşêra singê bi wan re heye, ew guhertinên di singê de, di rêya tîjkên Mammographie têne dîtin, ku navê wan bi zimanê tendurustiyê **Duktales Carcinoma in Situ (DCIS)(Penceşêra rehên cihî)** e. Ev Diagnoze diyar dike, ku şanên rêkên şîr hatine guhertin. Ew girêk dikevin boriyên şîr de, lê tu êş. Çiqasî ev DCIS berbelav dibin û dibin girêkên metirsîdar kes nizane. Ji ber ku em nikarin bibêjin jinekê, ku ev girêk, DCIS, wê bêziyan bimîne, lewra şîreta me ji wan re, ku bête dermankirinê.

EW YÊN SER DIYAGNOZE RE ÇI NE?

Lêkolînê diyar kir, ku ew jinên diçine Mammographie, gelectir girêk DCIS li wan diyar dibin. Di bin re ew guherankarî ne, yên bêyî têderxistina berwext, di dema jiyana wê de, nedihatî diyarkirinê. Ev bo wê hindê vedigere, bo nimûne, eger hat û bi Mammographie girêk û guherînên xerab jî bihêne dîtinê, belav nabin, ji ber wê jî nemetirsîdar in. Ev şewê Diagnoz wek Biserdiagnoz „ Over-diagnoz têtê naskirin.

Lê mixbin, ev guherînên weha di rastiyê de, xwe ji tomur, wate ji girêk ên metirsîdar cuda nakin û nayên naskirinê. Over-diagnz berê yekî dide dermankirinê, ku nezor giring bûn.

ÇAWA BIRYARÊ WERBIGIRIN? TIŞTÊN BAŞ -Û NEBAŞ YÊN TÊDERXISTINA BERWEXT - MAMMOGRAPHIE

Ev serhijmarên bihên, tenê texmîn in û pêdivî ye baş û nebaşiyên wê ronî bib in. Ew ravedikin, ka dikare çi li benda jinan be, yên 10 salan li ser hev pişikdariyê di bernameya Mammographie de dikin.

Başiyên herî giring: Mammographie dikare penceşêra singê hîn di destpêka xwe de têderbixe.

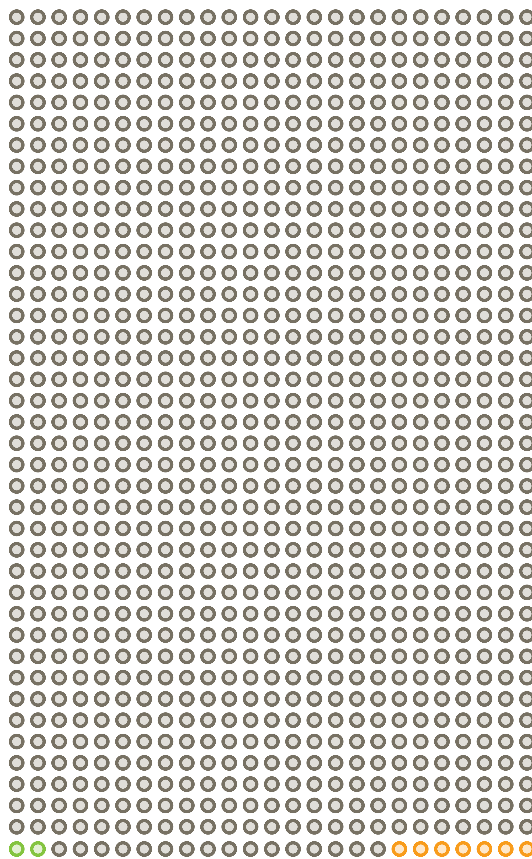
- Li vir rêjeya ku jinên nexweş saxlem bibin bilind dibe. Eger **1000 jin zêdeyî** 10 salan di bernameya Mammographie-Screening de pişikdarî bikin, wê **1 ji 2an ji wan yên bi penceşêra singê ji mirinê rizgar bibe**. Li nik jinên ku metirsiya bilind ya penceşêra singê heye, ev hijmar dikare bilindtir bibe.

Nebaşiyên giring: Di rêya Mammographie re dikare diagnozeke nepêdivî ya penceşêra singê pêwîst be.

- Wek ku îşaret pê hate danê, Tumore“girêk” û texmînkirina şanên guhertî dikarin bêne dîtîn, ku bi xwe bêziyan û ne metirsîdar bin û problem çênedikirin. Ji **1000 jinî**, di **10 salan** de bi durustî, di bernameya-Mammographie-Pişikdar bin, ji **5 ta bi 7** over-diagnoz werbigirin ku berê wan bide **dermankirineke nepêdivî**.

PARASTIN JI PERGALÊN MIRINÊ Û OVER DIAGNOZ

Eger **1000 Jin 10 salan** biçin bo Mammographie, ...

wê ji
1 bo 2 jinan
ji mirinê di rêya penceşêra
singê re bêne parastin.

wergirtin
5 ji 7 jinan
over-diagnoz.

Hinek başî- û nebaşiyên din ji encama pişkinînan diyar dibin.

- **Başî:** Eger encama ezmûnê tiştêk diyar nebû, eve dilxweşker e.
- **Nebaşî:** Di rêya dîtina hin tiştên şaş, jinan dixwe nav xeman de.

Nûçeya ku, di rêya Mammographie re eger tiştêk hate dîtîn, tirsê çêdike. Ew dema tanî encam derkeve dikare bibe sedema xemnakiyeke giran bo jinan. Eger guman neyê teqezkirin jî, wê kartêkirina xwe ya nebaş li ser wan bihêle.

Jin başî-û nebaşî yên Mammographie ji bo xwe cuda dibînin. Hinek ji wan dixwazin pişkinîna têderxistina berwext bo xwe bikar bînin. Hineke din, naxwazin sûdê jê werbigirin, ji ber ew nebaşiyên girantir dibînin.

TÊDERXISTINA BERWEXT TEMEN DIRÊJ DIKE?

Mammographie dikare bo jinan bi sûd bibe, eger li demek berwext penceşêr bête dîtîn. Dermankirineke di dema rast de, dikare temen dirêj bike. Ew jin ên diçin pişkinînen Mammographie, bi nexweşiya penceşêra singê nakevin—û her weha başiyên wê yên tendurustî jî nînin.

Lêkolîn diyar dikin, ku nediyar e, ew jinên diçin pişkinînen Mammographie dikin, ji jinên ku wê pişkinîne bikar nainin, jiyaneke dirêjtir bi ser ve dibin an na.

ÇENDÎ ASTEYA KARTÊKIRINA XERAB YA TÎJIKAN BILIND E?

Di pişkinîna Mammographie de tîjkên wêneyan bikar tên. Çendî tevna singê nêzik be, hewqasî divê rêjeya tîjkan pirtir be, daku wêneyekî hûrgilî bête girtin. Û wisa jî tadeya tîjikan kêmtir dibe, ku êdî tu encam ên xerab jê dernakevin. Lê divê neyête jibîrkin, ku ezmûneyên bi tîjkan, di pergalên gelekî kê de, dikarin bibin sedema peydabûna penceşêrê.

SINOR ÊN TÊDERXISTINA BERWEXT

Pişikdariya berdewam û di dema xwe de, di bernameyê Mammo-graphie de, nikare bibe rêgir li ber peysabûna penceşêra singê. Ew dikare di demeke gunçayî de, têderbixwe, ku penceşêr heye.

Di gel wê guhpêdana zor, Mammographie nikare hemî cureyên girêkan yên xerab nas bike. Dibe jî, ku penceşêr di navbera wan herdû salên pişkinînê de çêbibe.

Ji ber wê jî zor giring e, ku xwe nîşanî bijîşkekî an jî bijîşkekê bikin, eger piştî dema Mammographie guherîn çêbibe, an jî guhertinek li singê diyar bibe, mîna

- Girêkênbênehestkirin, terikandin an jî hişkbûna çermî,
- Guherîna şêweyê li ber çav, guherîn di çerm de an jî kişandina çîçikan,
- Xwînherkînanjîderketinahintiştêndinji serê çîçikan.

WÊ ÇI BI AGAHİYÊN KESANE BIHÊN?

Serderiya di gel agahiyên kesane dikevin ber çarçewa yasaya parastina agahiyên li Elmaniya. Hemî agahiyên ji bo bernameya-Mammographie serderiyeke bawerî di gel wan tê kirinê, mîna li her iyadeyeke bijîşkan. Bijîşk û hemî karmend dikevin bin barê erkê nemukurhatinê.

Encamên pişkinînan biberdewamî bi şêweyekî navendî têne nirixandin. Ya giring, karîna çavdêriya qalîteya programî ye. Bo vê nirixandinê, agahiyên kesane mîna Nav an jî Adrês nepêwîst in û bo cihekî din nayên danê. Nirixandin nikare tenê bi jineke bi xwe ve bend re bête kirin.

Berpirsiyariya serederiya di gel agahiyên kesayetî saziya navend berpirsiyar e. Hun dikarin navnîşana têkiliya li ser nameya vexwendinê bibînin.

Gemeinsamer Bundesausschuss

Derketin:

Oktober 2015 Berpêdan

Pêkanîn:

Ev berhevok bi biryara peymangeha G-BA ji bo Qalîte û aboriya di warê tendurustî de (www.iqwig.de) hatiye pêşniyarkirinê, di pey re ji hêla G-BA kar li ser hate kirina ta giha derketina bi vê şeweyê naveroka li ber we.

Weşanger:

Gemeinsamer Bundesausschuss (G-BA) Komîta Elmaniya ya hevbeş

Komîta Elmaniya ya hevbeş (G-BA) hevbendek e bi xwe tevdîra xwe ya hevbeşdike û ji bijîşk û bijîşk ên diranan, derûnterapîkeran, nexweşxaneyan û sîgortên nexweşiyê li Elmaniya, pêk tê û ji sala 2004an ve nûnerên nexweşan jî dikarin rolekê bilîzin.

www.g-ba.de